

KLASA: 344-01/22-05/01
URBROJ: 376-05-01-22-03
Zagreb, 17. veljače 2022.

GRAD SOLIN
Stjepana Radića 42
21210 Solin

Predmet: Standardna ponuda A1 za veleprodajne usluge na svjetlovodnoj pristupnoj nepokretnoj mreži koja se gradi uz sufinanciranje sredstvima iz EU fondova
- mišljenje, daje se;

Poštovani,

vezano za Vaš dopis kojim tražite mišljenje na predložene uvjete i naknade veleprodajnog pristupa na svjetlovodnoj pristupnoj nepokretnoj mreži koja se gradi uz sufinanciranje sredstvima iz EU fondova na području Grada Solina, odnosno Standardnu ponudu A1 Hrvatska d.o.o., Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) očituje se kako slijedi.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je dana 7. veljače 2022. od strane Grada Solina kao Nositelja plana razvoja širokopojasne infrastrukture na području Grada Solina (dalje: NP) zahtjev za dostavu mišljenja HAKOM-a na predložene uvjete i naknade veleprodajnog pristupa na svjetlovodnoj pristupnoj nepokretnoj mreži koja se gradi uz sufinanciranje sredstvima iz EU fondova na području Grada Solina odnosno Standardnu ponudu A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: Standardna ponuda).

Standardna ponuda nalazi se u Pravitku 1 ovoga mišljenja i njegov je sastavni dio.

Standardna ponuda sadrži veleprodajne uvjete i naknade pristupa svjetlovodnoj nepokretnoj mreži koja se gradi uz sufinanciranje sredstvima iz EU fondova sukladno odredbama Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganje (NN br. 68/2016; dalje: ONP).

Postupak izdavanja mišljenja HAKOM-a na predložene veleprodajne uvjete i naknade koji se navode u javno objavljenoj Standardnoj ponudi određen je pravilima iz poglavlja 2.6.2. ONP-a. U pravilu, vrijednosti veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga trebaju odgovarati vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga u područjima u kojima operatori posluju pod uobičajenim tržišnim uvjetima, što obuhvaća i naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a. Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Republike Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti.

S tim u vezi, odredbama ONP-a propisana je obveza operatora mreže izgrađene uz potpore da predloži naknade i uvjete veleprodajnog pristupa, u skladu s pravilima određenim u ONP-u. Kao dio ove

obveze, mrežni operator dužan je dostaviti prijedlog naknada i uvjeta pristupa HAKOM-u koji uključuje detaljan opis metoda i/ili usporednih vrijednosti koje su primijenjene u izradi prijedloga, nakon čega HAKOM daje svoje mišljenje na predložene naknade i uvjete. Nakon primitka HAKOM-ovog mišljenja, operator je dužan, ukoliko je to potrebno, uskladiti prvotno predložene veleprodajne naknade i uvjete prema primjedbama HAKOM-a.

Nakon što operator mreže izgrađene uz potpore, veleprodajne naknade i uvjete u potpunosti uskladi s HAKOM-ovim primjedbama, NP smije izdati konačno odobrenje predloženih veleprodajnih naknada i uvjeta operatora.

Konačno odobrenje NP-a preduvjet je da mreže izgrađene uz potpore postanu operativne, odnosno da se putem istih mogu pružati usluge.

Kako bi se osigurala transparentnost i ubrzao formalni postupak odobrenja uvjeta i naknada veleprodajnog pristupa mrežama izgrađenim uz potpore, HAKOM je prije zaprimanja formalnog zahtjeva NP-a za dostavu mišljenja na prijedlog uvjeta i naknada koji su sastavni dio Standardne ponude, proveo prethodni postupak savjetovanja i usuglašavanja s operatorom mreže A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: A1) kao i s ostalim zainteresiranim operatorima na tržištu elektroničkih komunikacija.

S tim u vezi, HAKOM je 3. prosinca 2021. objavio javni poziv radi prikupljanja komentara na prijedlog Standardne ponude. Tijekom javnog poziva komentare na prijedlog Standardne ponude dostavili su operatori Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT) i Telemach Hrvatska d.o.o.

HAKOM je razmotrio pristigle komentare te je zatražio očitovanje A1. A1 je u svom očitovanju neke komentare prihvatio te sukladno tome izmijenio Standardnu ponudu, dok dio prijedloga operatora nije prihvatio. Vezano za komentare i prijedloge operatora koji nisu prihvaćeni od strane A1, HAKOM i A1 su proveli dodatne konzultacije u kojima je HAKOM predložio A1 dodatne izmjene i dopune teksta Standardne ponude koje u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir sve opravdane komentare i prijedloge operatora.

A1 je izmjene predložene od strane HAKOM-a ugradio u konačnu verziju Standardne ponude te je istu putem NP-a dostavio HAKOM-u na mišljenje.

Komentari i prijedlozi operatora te odgovori A1 i HAKOM-a zajedno s konačnom verzijom Standardne ponude javno su objavljeni na internetskim stranicama HAKOM-a na sljedećoj poveznici: https://www.hakom.hr/UserDocsImages/2022/analiza_trzista/KOMENTARI%20Javnog%20poziva%20na%20prijedlog%20SP%20A1%20veleprodajnih%20usluga%20na%20svjetlovodnoj%20pristupnoj%20nepokretnoj%20mre%C5%BEi.pdf.

Po zaprimanju konačne verzije Standardne ponude putem NP-a, započeo je formalni postupak izdavanja mišljenja na uvjete i naknade veleprodajnog pristupa od strane HAKOM-a.

U Standardnoj ponudi su navedeni uvjeti pristupa i naknade za sve veleprodajne usluge na svjetlovodnoj pristupnoj nepokretnoj mreži koja se gradi uz sufinanciranje sredstvima iz EU fondova na području Grada Solina, Grada Kaštela i Grada Ivanić - Grada. Podržane veleprodajne usluge čiji su uvjeti pristupa i naknade sastavni dio Standardne ponude su:

- Usluga najma niti temeljem pristupa u distribucijski čvor A1

- Usluga bitstream na niti temeljem pristupa u agregacijsku točku A1
- Izgradnja kućne instalacije
- Usluga najma A1 svjetlovodne niti bez prijenosne opreme (dark fiber)
- Usluga korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture A1 (kabelske kanalizacije)

Način, odnosno metoda određivanja veleprodajnih naknada propisan je u poglavlju 2.6.2. ONP-a kako slijedi.

Naknade moraju biti određene primjenom sljedećih metoda, redom:

- *metodom usporednih cijena (engl. benchmarking), s obzirom na iste ili usporedive usluge koje se nude na ostalim područjima u Republici Hrvatskoj u kojima operatori posluju pod uobičajenim tržišnim uvjetima, uključujući i usluge koje pružaju SMP operatori i čije su cijene određene kroz regulatorne mjere HAKOM-a*
- *u slučaju da se iste ili usporedive usluge ne pružaju u Republici Hrvatskoj, metodu usporednih cijena potrebno je primijeniti s obzirom na iste ili usporedive usluge u državama EU-a, pri čemu valja voditi računa o svim razlikama i specifičnostima hrvatskog tržišta u odnosu na tržišta ostalih država EU-a*
- *u slučaju da naknade nije moguće odrediti metodom usporednih cijena prema istim ili usporedivim uslugama u Republici Hrvatskoj i zemljama članicama Europske unije, naknade je potrebno odrediti primjenjujući principe troškovne usmjerenosti, što može uključivati sve povezane metode, prema pravilima i s parametrima koje primjenjuje HAKOM u postupcima proračuna troškovno usmjerenih naknada.*

HAKOM je u postupku neformalnog savjetovanja s A1, koji je prethodio postupku formalnog izdavanja ovoga mišljenja, uzimajući u obzir gore citiranu odredbu ONP-a savjetovao primjenu metode usporednih cijena na način da se za veleprodajne usluge iz Standardne ponude izračuna usporediva cijena (tzv. *benchmark* cijena) uzimajući u obzir cijene svih usporedivih usluga na tržištu, uključujući i regulirane usluge SMP operatora na tržištima M3a i M3b. Usporediva cijena se računa kao ponderirani prosjek cijena usporedivih usluga na tržištu gdje su ponderi (težinski faktori) postotni udjeli tih usluga u ukupnom zbroju korisničkih linija koje se ostvaruju putem tih usluga. U tu svrhu HAKOM je prikupio podatke o dostupnim veleprodajnim uslugama, njihovim cijenama te broju korisničkih linija (ili druge mjere količine) koje se ostvaruju putem tih usluga na dan 31. kolovoza 2021. te je izračunao usporedive cijene i dostavio ih A1. Pri tom je važno napomenuti da je HAKOM u izračun uvrstio najviše razine cijena HT-ovih reguliranih veleprodajnih usluga (a ne cijene koje su trenutno važeće u standardnim ponudama HT-a).

A1 je poštujući načelo da naknade veleprodajnih usluga iz Standardne ponude ne smiju biti više od izračunatih usporedivih cijena, na osnovu dostavljenog izračuna izradio prijedlog veleprodajnih naknada i uvrstio ih u prijedlog Standardne ponude oko koje je provedeno savjetovanje u razdoblju od 3. do 24. prosinca 2021. Pri tome je bitno napomenuti da sama struktura veleprodajnih naknada nije u potpunosti jednaka strukturi reguliranih veleprodajnih naknada, međutim HAKOM je mišljenja da takva struktura također osigurava jednake i usporedive uvjete poslovanja kao i na ostalim područjima Republike Hrvatske.

Nakon provedenog savjetovanja u vezi veleprodajnih uvjeta i naknada iz Standardne ponude, HAKOM je uzimajući u obzir pristigle komentare izmijenio izračun usporedivih naknada i to na način da je za izračun koristio novije dostupne podatke na dan 31. prosinca 2021. te da je u izračun

usporedivih cijena uvrstio trenutno važeće cijene iz HT-ovih standardnih ponuda, dakle pri tom primjenjujući u potpunosti trenutno važeće cijene na tržištu. Nove vrijednosti izračunatih usporedivih cijena HAKOM je proslijedio A1, koji je potom uskladio veleprodajne naknade s tim novim vrijednostima i ugradio ih u Standardnu ponudu.

U nastavku navodimo izračunate vrijednosti usporedivih naknada koje su određene sukladno gore opisanom postupku.

Vrijednost usporedive naknade za Uslugu najma niti temeljem pristupa u distribucijski čvor A1 (uz uključenu svjetlovodnu instalaciju unutar zgrade) iznosi **51,06 HRK/mjesečno/niti**. Vrijednost usporedive naknade za Uslugu najma niti temeljem pristupa u distribucijski čvor A1 bez svjetlovodne instalacije unutar zgrade iznosi **44,19 HRK/mjesečno/niti**.

Usporediva naknada za korištenje prostora u distribucijskom čvoru za smještaj svjetlovodnog djelatnika iznosi **50,04 HRK/RU¹/mjesečno**.

Vrijednosti usporedivih naknada za uslugu bitstream na niti temeljem pristupa u agregacijsku točku A1 (zbroj *Osnovne pristupne naknade, Dodatne naknade za više razine pristupa, Naknade za korištenje Internet usluge i naknade za ONT uređaj iz Standardne ponude*) koja uključuje svjetlovodnu instalaciju unutar zgrade, su dane u donjoj tablici:

A1 razina pristupa	HT razina pristupa	Usporediva naknada-sa svjetlovodnom instalacijom unutar zgrade (HRK/mjesečno/korisniku)	Usporediva naknada-bez svjetlovodne instalacije unutar zgrade (HRK/mjesečno/korisniku)
OLT	OLT	67,488	61,555
Lokalni	ETHERNET PREKLOPNIK (SPOKE)	78,654	72,710
Lokalni	ETHERNET HUB	79,260	73,316
Regionalni	IP REGIONAL	82,830	76,886
Nacionalni	IP NACIONAL	92,335	86,391

Usporediva naknada za korištenje VoIP kanala 1M iz Standardne ponude iznosi **0,82 HRK/kanal**, što odgovara naknadi za PVC VoIP kanal HT-a kapacitet 1024 kbit/s na Ethernet razini.

Usporediva naknada za korištenje IPTV kanala 10M iz Standardne ponude je jednaka naknadi za HT-ov IPTV SD/HD kanal na Ethernet HUB razini i iznosi **3,54 kn**.

Usporediva naknada za uslugu najam A1 svjetlovodne niti bez prijenosne opreme iz Standardne ponude iznosi **0,098 HRK/nit/m/mjesečno**.

HAKOM ističe da izračun usporedivih naknada za pristup i zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture nije bilo potrebno raditi s obzirom da su predložene naknade za uslugu korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture iz Standardne ponude nekoliko puta niže od usporedivih naknada HT-a (čija usluga najma i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture najzastupljenija na tržištu).

¹ RU se odnosi na Rack Unit

Zaključno, analizom podržanih veleprodajnih usluga i njihovih uvjeta i naknada iz Standardne ponude te uzimajući u obzir sve naprijed navedene činjenice te rezultate prethodno provedenog postupka savjetovanja s operatorima, HAKOM je mišljenja da su predloženi uvjeti veleprodajnog pristupa iz Standardne ponude i naknade usklađeni sukladni s pravilima iz ONP-om te da isti omogućuju ravnopravan i ne diskriminirajući pristup svjetlovodnoj mreži koja je izgrađena uz potpore, kao i jednake uvjete poslovanja operatorima korisnicima koji vrijede na ostalim područjima Republike Hrvatske.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Privitak: kao u tekstu

Dostaviti:

1. Naslovu s povratnicom, elektroničkom poštom
2. U spis

O tome obavijest:

A1 d.o.o. Vrtni put 1, Zagreb